

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

**Privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013
cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare
a mandatului avocatului și al avocatului stagiar**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 48, art. 207), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1.1. se completează cu punctul 3¹ cu următorul cuprins:

„3¹. Mandatul avocatului și cel al avocatului stagiar pot fi întocmite sub formă de document electronic semnat cu semnătură electronică calificată, atât de către avocat sau, după caz, de către avocatul stagiar, cât și de către client, de către reprezentantul legal al clientului sau, după caz, de către persoana care acționează în interesele clientului. În formularul electronic al mandatului se indică seria și numărul de strictă evidență a acestuia.

Mandatul întocmit sub formă de document electronic este păstrat de către avocat sau, după caz, de către avocatul stagiar pe un suport durabil, inclusiv imprimat pe suport de hârtie, cel puțin până la încetarea raporturilor contractuale în legătură cu care acesta a fost întocmit. În vederea confirmării împuternicirilor sale în raport cu terții, avocatul sau, după caz, avocatul stagiar are dreptul să prezente copia certificată a mandatului semnat cu semnătura electronică calificată, în corespundere cu art. 40 alin. (12) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Prevederile de la punctele 6 și 7 se aplică în modul corespunzător și formularului mandatului întocmit sub formă de document electronic. Conținutul ce corespunde părților *recto* și *verso* se include pe prima și, respectiv, pe a doua pagină a mandatului.”;

1.2. la punctul 6 subpunctul 1) litera j) și la punctul 7 subpunctul 1) litera k), textul „, , certificată prin ștampilă” se exclude;

1.3. la punctul 8, alineatul al doilea se completează cu textul:
„Procura și mandatul se întocmesc în aceeași formă.”;

1.4. se completează cu punctul 8¹ cu următorul cuprins:
„8¹. Semnătura clientului pe versoul mandatului nu este necesară în cazul desemnării avocatului sau a avocatului stagiar prin decizia coordonatorului oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat privind acordarea asistenței juridice calificate. Mandatul întocmit în acest mod conferă aceleași împuterniciri ca și mandatul semnat de client.

În cazul în care avocatul participă în procesul penal la solicitarea reprezentantului legal al clientului sau a altei persoane care acționează în interesele acestuia, cu consimțământul ulterior al clientului, pe versoul mandatului se aplică semnătura reprezentantului legal, sau după caz, a altei persoane care a acționat în numele clientului.”;

1.5. în anexele nr. 1 și nr. 2:

1.5.1. pe partea recto a formularului mandatului avocatului și, respectiv, al avocatului stagiar:

1.5.1.1. cuvântul „cauza” se substituie cu cuvintele „interesele lui”;

1.5.1.2. cuvintele „și ștampila” se exclud;

1.5.2. pe partea verso a formularului mandatului avocatului și, respectiv, al avocatului stagiar:

1.5.2.1. textul „în conformitate cu art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova,” se exclude;

1.5.2.2. după textul „în locul clientului.”, se introduce fraza „Se aplică semnătura reprezentantului legal al clientului sau cea a persoanei care acționează în interesele clientului, dacă avocatul participă în procesul penal la solicitarea acestora.”;

1.6. formularele mandatelor avocaților și avocaților stagiaari tipărite de către Întreprinderea de Stat Editura de Imprimare „Statistica” până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri rămân valabile până la epuizarea stocurilor.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul *Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar* a fost elaborat de Ministerul Justiției, la propunerea Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea prezentului proiect de act normativ este condiționată de promovarea proiectului *Legii pentru modificarea unor acte normative (privind forma electronică a mandatului avocatului)*, înregistrat în Parlament cu nr. 330 din 13.11.2024¹, care are drept finalitate simplificarea procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, prin reglementarea formei electronice a mandatului avocatului.

Astfel, datorită faptului că prin prevederile proiectului legii menționate supra se instituie o nouă formă a mandatului avocatului, devine necesară modificarea cadrului normativ conex, reprezentat de *Hotărârea Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar*.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Prin prezentul proiect se propune completarea *Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar* cu prevederi noi, care vor reglementa detaliile ce țin de forma electronică a mandatului avocatului.

Astfel, mandatul urmează a fi întocmit sub forma unui document electronic, semnat cu semnătură electronică calificată și cu indicarea corespunzătoare a seriei și numărului, similar a mandatelor întocmite pe suport de hârtie.

Proiectul obligă avocatul și avocatul stagiar să păstreze mandatul pe un suport durabil, cel puțin până la încetarea raporturilor contractuale respective, cu alte cuvinte – cel puțin până la îndeplinirea tuturor obligațiilor sale față de client, indiferent dacă acestea reies din contractul de asistență juridică, fie din decizia coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Obligația respectivă rezidă din riscul apariției unor dubii referitor la veridicitatea copiei prezentate de către avocat.

În context, precizăm că termenul de „suport durabil” este consacrat în art. 320 din *Codul civil nr. 1107/2002* conform căruia:

¹ Poate fi accesat la linkul:

<https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/7170/language/ro-RO/Default.aspx>

„(1) Dacă legea prevede forma textuală pentru transmiterea unei informații, ea trebuie să fie lizibilă, să indice numele persoanei care o transmite și să fie făcută pe un suport durabil.

(2) **Suport durabil** înseamnă orice instrument care:

- a) permite destinatarului să stocheze informațiile care îi sînt adresate personal, într-un mod accesibil pentru referințe ulterioare pentru o perioadă de timp adecvată, în vederea informării; și
- b) permite reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.

(3) Constituie suport durabil hîrtia, stickurile de memorie USB, CD-ROM-urile, DVD-urile, cardurile de memorie sau discurile dure ale computerelor, mesajele transmise prin poșta electronică, precum și altele care corespund alin. (2).”

De asemenea, proiectul prevede că, în vederea confirmării împuternicirilor sale în raport cu terții, avocatul/avocatul stagiar are dreptul de a prezenta o copie certificată a mandatului semnat cu semnătură electronică calificată, în corespundere cu art. 40 alineatul (12) al *Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere*.

În context, precizăm că în cazul prezentării mandatului avocatului în formă electronică, nu va fi necesară prezentarea/anexarea copiei certificate a acestuia, or, verificarea autenticității semnăturii se va efectua prin intermediul platformei guvernamentale www.msign.gov.md. Copia „certificată a mandatului electronic al avocatului” va fi utilizată doar în cazurile în care mandatul respectiv trebuie prezentat unor persoane fizice/juridice care nu au posibilitatea de a vizualiza forma electronică sau de a verifica autenticitatea semnăturii electronice aplicate pe mandat.

Totodată, pentru simplificarea procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, se propune completarea pct.8 din *Hotărârea Guvernului nr.158/2013* cu un alineat nou, care va reglementa întocmirea procurii în forma similară celei a mandatului. Or, această procură este valabilă doar dacă se prezintă împreună cu mandatul.

În continuare, se propune excluderea din anexa nr. 1 și anexa nr. 2 a *Hotărârii Guvernului nr. 158/2013* pe partea verso a mandatului avocatului și avocatului stagiar, textul „În conformitate cu art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova,”.

În acest context, este necesar de menționat că această formulare este valabilă doar pentru dosarele civile. Totodată, mandatul pe cauzele penale nu este obligatoriu să fie semnat pe verso de client, or, împuternicirile/drepturile și obligațiile avocatului rezultă din normele procesual-penale și materiale, care reglementează împuternicirile apărătorului în procesul penal. În acest caz, împuternicirile avocatului nu pot fi parțiale doar în privința îndeplinirii doar unor anumite acte. De asemenea, în cazul desemnării din oficiu a avocatului pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, decizia coordonatorului oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (în continuare – CNAJGS) exclude necesitatea semnăturii clientului pe versoul mandatului.

Prin urmare, se propune și completarea *Hotărârii Guvernului nr.158/2013* cu pct. 8¹ care să reglementeze că, semnătura clientului pe versoul mandatului nu este necesară în cazul desemnării avocatului/avocatului stagiar prin decizia coordonatorului oficiului teritorial al CNAJGS privind acordarea asistenței juridice calificate. În același timp, se propune ca în cazul în care avocatul participă în procesul penal la solicitarea

reprezentantului legal al clientului sau a altei persoane care acționează în interesele clientului, cu consimțământul ulterior al clientului, pe versoul mandatului să se aplice semnătura reprezentantului legal, sau după caz, a altei persoane care acționează în numele clientului. Mandatul întocmit în acest mod va conferi aceleași împuterniciri ca și mandatul semnat de client. Acest fapt va conferi un plus de credibilitate și validitate mandatului prezentat de avocat. Or, în lipsa semnăturii persoanei care i-a solicitat participarea în proces, există riscul apariției unor abuzuri.

De asemenea, se propune și excluderea sintagmei „certificată prin ștampilă” și a sintagmei „și ștampila” de la pct. 6 alin. (1) lit. j), pct. 7 alin. (1) lit. k), precum și din anexele *Hotărârii Guvernului nr. 158/2013*.

În argumentarea acestei propuneri, atestăm că, deși *Hotărârea Guvernului nr. 158/2013* obligă avocații să certifice prin ștampilă semnătura aplicată pe mandatul avocatului, *Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură* reglementează la art. 17 alin. (3) și art. 31 alin. (3) că, deținerea ștampilei reprezintă un drept al avocatului/biroului asociat de avocați și nu o obligație.

Prin urmare, vor fi evitate situațiile actuale, în care instanța de judecată constată existența unui neajuns în formularea cererii de chemare în judecată, și anume faptul că mandatul avocatului nu conține ștampila avocatului – fapt ce constituie temei de restituire a cererii de chemare în judecată.

Menționăm că alin. (5) art. 8 al *Legii nr. 1260/2002*, prevede următoarele: „(5) Acțiunile specificate la alin. (4) se certifică prin semnătura și ștampila avocatului, în cazul în care dispune de aceasta, cu indicarea datei și menționarea corespunderii cu originalul.”.

Suplimentar, precizăm că mandatele avocaților și avocaților stagiați sunt tipărite de Î.S. Editura de Imprimare „Statistica”. Reieșind din faptul că stocul de mandate care a fost tipărit la solicitarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova până la intrarea în vigoare a prezentului proiect încă nu este epuizat, se propune o normă tranzitorie, care va permite utilizarea stocului respectiv până la epuizarea acestuia.

4. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare de la bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

În procesul implementării nu va fi necesară ajustarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiecte de acte normative* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost plasat Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului, care poate fi accesat la următorul link: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-1>.

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul ordinului ministrului justiției este plasat pe pagina web

oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Proiectul a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu nr. unic 453/MJ/2024, fiind prezentat în cadrul Ședinței secretarilor generali din data de 27 mai 2024.

În procesul de avizare și consultare publică, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: Agenția de Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Procuratura Generală, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului dat.

Au prezentat lipsă de obiecții și propuneri: Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Curtea de Apel Bălți, Ministerul Finanțelor, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Curtea de Apel Cahul, Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Comrat, Curtea de Apel Chișinău.

Nu au prezentat avizele/recomandările: Curtea Supremă de Justiție.

Prin scrisoarea nr. 03/9484 din 25 octombrie 2024 proiectul a fost expedit spre examinare și avizare repetată.

În procesul de avizare repetată, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului dat.

Au prezentat lipsă de obiecții și propuneri: Curtea de Apel Comrat, Judecătoria Chișinău, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Agenția de Guvernare Electronică, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Cahul, Curtea de Apel Bălți, Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanul) și Curtea Supremă de Justiție.

7. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 36 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, Ministerul Justiției a recepționat raportul de expertiză anticorupție nr. EHG24/10071 din 29.10.2024 parvenit de la Centrul Național Anticorupție.

Prin intermediul raportului de expertiză, Centrul Național Anticorupție a constatat că proiectul promovează interesul public privind simplificarea procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, prin reglementarea formei electronice a mandatului avocatului.

Ministru

Veronica MIHAILOV-MORARU

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR

la proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar

Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Nr.	Conținutul obiecțiilor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
Obiecții și propuneri recepționate în cadrul avizării			
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	1.	Se propune autorului revizuirea conținutului celui de-al doilea alineat din proiectul de hotărâre, din următoarele considerente: 1. se face necesară substituirea cifrei „6” cu cifra „3”, întrucât proiectul propune completarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu pct. 3 ¹ ;	Se acceptă parțial. Textul a fost modificat, punctul respectiv va avea numărul 3 ¹ .
	2.	2. textul „se indică seria și numărul indicate la pct. 2.”, creează neclarități deoarece în conținutul pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 158/2013 nu se regădesc reglementări cu privire la seria și numărul formularului mandatului avocatului și al avocatului stagiar.	Se acceptă Textul a fost reformulat în mod corespunzător.
Procuratura Generală	3.	Verificând și apreciind conținutul proiectului, având în vedere faptul că proiectul a fost elaborat în scopul simplificării procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, prin reglementarea formei electronice a mandatului avocatului, avizăm pozitiv proiectul Hotărârii Guvernului cu următoarele obiecții: - Sintagma „se completează cu pct.3 ¹ ” urmează a fi modificată cu sintagma „se completează cu pct.6 ¹ ”.	Se acceptă Textul a fost reformulat în mod corespunzător.
	4.	- La pct. 6 ¹ din proiectul expediat spre avizare este menționat: „în formularul electronic al mandatului se indică seria și numărul indicate la pct.2”, or, potrivit pct. 2 din Hotărârea Guvernului propusă spre modificare nu este nici o mențiune referitor la seria sau numărul mandatului, respectiv, propunem revizuirea aspectului dat pentru respectarea condițiilor de claritate și previzibilitate.	Se acceptă Textul a fost reformulat în mod corespunzător. Suplimentar, precizăm că „seria și numărul mandatului” întocmit pe suport de hârtie sunt reglementate la pct. 6, 1), lit. a) și la pct. 7, 1) lit. a). Acestea nu necesită a fi dublate în pct. 2.
Uniunea Avocaților din	5.	Pentru a exclude anumite interpretări care limitează aplicarea mandatului avocaților doar pentru reprezentarea intereselor clienților în instanțele de judecată, propunem următoarele:	Se acceptă

Republica Moldova	În anexa nr. 1 și anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr.158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar să fie înlocuit cuvântul „cauza” de pe prima pagină a mandatului avocațial cu cuvintele „ <i>interesele lui</i> ”;	
	<p>6. 2. În anexa nr. 1 și anexa nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr.158/2013 propunem excluderea, pe partea verso a mandatului avocatului/avocatului stagiar, textul „În conformitate cu art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.”.</p> <p>În același context, este necesar să menționăm că această formulare este valabilă doar pentru dosarele civile. Totodată, mandatul pe cauzele penale nu este obligatoriu să fie semnat pe verso de client, or, împuternicirile/drepturile și obligațiile avocatului rezultă din normele procesual-penale și materiale, care le reglementează împuternicirile apărătorului în procesul penal. În acest caz, împuternicirile avocatului nu pot fi parțiale doar în privința îndeplinirii doar unor anumite acte. De asemenea, în cazul desemnării din oficiu a avocatului pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, decizia coordonatorului oficiului teritorial al CNAJGS exclude necesitatea semnăturii clientului pe versoul mandatului.</p>	Se acceptă
	<p>7. Prin urmare, propunem completarea Hotărârii Guvernului nr.158/2013 după pct. 8 cu un nou punct care să stipuleze că, semnătura clientului pe versoul mandatului nu este necesară în cazul desemnării avocatului/avocatului stagiar prin decizia coordonatorului oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat privind acordarea asistenței juridice calificate și în cazul în care avocatul participă în procesul penal la invitația reprezentantului legal al clientului, precum și la solicitarea altor persoane care acționează în interesele clientului, cu consimțământul ulterior al clientului. Mandatul întocmit în acest mod conferă aceleași împuterniciri ca și mandatul semnat de client.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Considerăm oportun ca în cazurile în care avocatul este implicat în proces la solicitarea reprezentantului legal, pe versoul mandatului să fie aplicată semnătura reprezentantului respectiv.</p> <p>Acest fapt va conferi un plus de credibilitate și validitate mandatului prezentat de avocat. Or, în lipsa semnăturii persoanei care i-a solicitat participarea, există riscul apariției unor abuzuri.</p>
	<p>8. 3. Concomitent, semnalăm despre o greșală de ordin redacțional. Astfel, deși proiectul dispune completarea actului normativ cu art. 3¹, numerotarea normei juridice este greșită (6¹).</p>	<p>Precizare</p> <p>Textul a fost reformulat în mod corespunzător.</p>

Ministerul Afacerilor Interne	9.	<p>La proiectul hotărârii de Guvern: Se propune substituirea cifrei „6¹” cu cifra „3¹” or, autorul proiectului inițial menționează despre completarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu pct. 3¹, iar în cadrul redacției folosește cifra „6¹”.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost modificat.</p>
	10.	<p>Totodată, sintagma „la pct. 2”, urmează a fi revizuită sau exclusă, din motiv că seria și numărul mandatului avocatului nu sunt indicate în prevederile pct. 2 din hotărârea menționată.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost modificat.</p>
	11.	<p>Se menționează că nu este clară utilizarea cuvintelor „suport durabil” în proiect or, redacția propusă este una ambiguă, fapt ce poate determina interpretări extensive și defavorabile ale legii sau aplicări prin analogie.</p> <p>O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană (a se vedea HCC nr. 22 din 01.10.2018). Mai mult, în jurisprudența CtEDO, aceasta a reținut că, o lege (prevedere legală) trebuie să fie suficient de accesibilă, clară și previzibilă. O normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (a se vedea cauza Silver s.a. vs. Regatul Unit, 25 martie 1983).</p> <p>Prin urmare, se propune revizuirea acestor prevederi în vederea respectării recomandărilor CtEDO și a prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Precizăm că art. 22 din Constituție reglementează principiul neretroactivității legii și nicidecum nu stabilește careva interdicții pentru utilizarea în proiect a termenului „suport durabil”.</p> <p>Mai mult ca atât, termenul „suport durabil” este utilizat deja în actele normative. În acest sens, art. 320 din <i>Codul civil nr. 1107/2002</i>, reglementează forma textuală a informației, conform căruia:</p> <p>„(1) Dacă legea prevede forma textuală pentru transmiterea unei informații, ea trebuie să fie lizibilă, să indice numele persoanei care o transmite și să fie făcută pe un suport durabil.</p> <p>(2) Suport durabil înseamnă orice instrument care:</p> <p>a) permite destinatarului să stocheze informațiile care îi sînt adresate personal, într-un mod accesibil pentru referințe ulterioare pentru o perioadă de timp adecvată, în vederea informării; și</p>

			<p>b) permite reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.</p> <p>(3) Constituie suport durabil hîrtia, stickurile de memorie USB, CD-ROM-urile, DVD-urile, cardurile de memorie sau discurile dure ale computerelor, mesajele transmise prin poșta electronică, precum și altele care corespund alin. (2).”</p>
12.	<p>Concomitent, potrivit prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, se consideră a fi esențială și protejarea datelor cu caracter personal incluse în mandatele electronice, în scopul evitării accesului neautorizat și pierderii de date.</p> <p>Prin urmare, se sugerează completarea proiectului cu un nou alineat, în care va fi prevăzută modalitatea de gestionare și păstrare a mandatelor electronice, pentru a fi posibilă gestionarea volumelor mari de date și garantarea disponibilității și integrității informațiilor, cât și păstrarea pe suporturi durabile și accesibile pe termen lung.</p> <p>Consecvent, se atrage atenția asupra notei informative or, se denotă necesitatea ajustării acesteia în conformitate cu prevederile anexei nr. 1 din Legea nr. 100/2017.</p>		<p>Precizare</p> <p>Avocatul și avocatul stagiar sunt operatori de date cu caracter personal conform <i>Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal</i> și sunt obligați să respecte confidențialitatea și securitatea datelor cu caracter personal ale clienților conform art. 39 – 40 din legea indicată supra.</p>
13.	<p>Potrivit pct. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sunt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată.</p> <p>În conformitate cu pct. 4 din Hotărârea de Guvern nr. 158/2013, formularul mandatului avocatului are un fond albastru-deschis.</p> <p>Pct. 5 din același act normativ statuează că formularul mandatului avocatului stagiar are un fond verde-deschis.</p> <p>Normele menționate subliniază că, odată ce se tinde la optimizarea/digitalizarea procedurilor judiciare, se consideră oportun ca eventualele modificări ale cadrului normativ să fie realizate concomitent.</p>		<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 60 alin. (2) din <i>Legea 1260/2002 cu privire la avocatură</i> „împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.”</p> <p>În acest sens, pentru asigurarea securității raporturilor juridice dintre avocat/avocat stagiar și</p>

	<p>Respectiv, urmează a se include mențiunea că mandatele avocaților pot fi eliberate atât în formă tipizată (ca și la momentul actual) cu ... fond albastru-deschis sau ... fond verde-deschis, cât și pe suport de hârtie ... semnat electronic, fără ... fond albastru-deschis sau ... fond verde-deschis.</p> <p>Totodată, în contextul în care mandatele rămân a fi eliberate în formele tipizat și electronic, în legătură cu cel electronic se sugerează a fi repartizate seria și numărul automat pentru o strictă evidență și pentru a evita eventualele discrepante sau erori.</p>	<p>client, se consideră necesar de a menține diferențele de culoare între cele două tipuri de formulare tipizate. Din punct de vedere practic, acest fapt va permite o diferențiere mai ușoară a mandatelor.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>14. Reieșind din misiunea atribuită ministerului în domeniul digitalizării, cu titlu de informare aducem la cunoștință că, prin Hotărârea Guvernului nr.375/2020 a fost instituit Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, format de Sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) (în continuare – SIA „MPower”). Potrivit pct.4 din Conceptul SIA „MPower”, scopul creării SIA „MPower” constă în formarea resursei informaționale (Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice) care conține informația referitoare la împuternicirile de reprezentare care nu necesită autentificare notarială, acordate de către persoanele fizice și persoanele juridice de drept public sau de drept privat. SIA „MPower” oferă persoanelor fizice și persoanelor juridice de drept public sau de drept privat un mecanism eficient, fiabil și modern de acordare, verificare a valabilității și revocare a împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice.</p> <p>Pe lângă crearea și semnarea împuternicirilor de reprezentare semnate electronic, una dintre sarcinile de bază realizate de SIA „MPower” constă în verificarea validității împuternicirilor de reprezentare semnate electronic. Această posibilitate rezultă din faptul că după introducerea completă sau parțială a datelor necesare, împuternicirii de reprezentare i se atribuie un cod unic de identificare complex (alfanumeric), generat în mod aleatoriu de SIA „MPower”. După acordare, până la revocare sau expirarea termenului de valabilitate, împuternicirea de reprezentare este păstrată în Registru, în vederea vizualizării și verificării valabilității acesteia. Verificarea poate fi realizată de către un operator sau sistem informațional al prestatorului de servicii prin intermediul unei interfețe programatice a SIA „MPower”, prin introducerea codului unic de identificare a împuternicirii care poate fi vizualizat din conținutul acesteia.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 60 alin. (2) din <i>Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură</i> „Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.”</p> <p>În acest sens, precizăm că mandatul avocatului nu poate fi întocmit în forma unei împuterniciri de reprezentare ce se conține în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, or în acest Registru nu este reglementat formularul mandatului, care este un document de strictă evidență.</p> <p>Mai mult ca atât, mandatul avocatului urmează a fi semnat de avocat și de client, ceea ce SIA „MPower” nu asigură.</p>

		<p>Ținând cont de faptul că atât împuternicirea de reprezentare generată prin intermediul SIA „MPower” și mandatul avocatului în formă electronică se referă la acte juridice ale unei persoane fizice sau juridice (reprezentat) prin care abilitază o altă persoană fizică sau juridică (reprezentant) să o reprezinte și să acționeze în raport cu terții în numele și pe seama sa, recomandăm autorului proiectului examinarea oportunității de utilizare a SIA „MPower” la crearea mandatului de avocat în formă electronică.</p>	
	15.	<p>Un alt aspect stabilit prin Proiect este că, mandatul avocatului și avocatului stagiar, întocmit sub forma de document electronic, trebuie păstrat pe un suport durabil cel puțin până la executarea mandatului.</p> <p>Menționăm că, formularea „până la executarea mandatului” este una ambiguă și poate fi interpretată diferit, ceea ce contravine art. 54 lit. f) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, care obligă redactarea actelor normative într-un limbaj clar și precis.</p> <p>Astfel, având în vedere că art. 60 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură stipulează că formularul mandatului este un document de evidență strictă, propunem stabilirea unei perioade minime obligatorii de trei ani pentru păstrare.</p> <p>Suplimentar, pentru a asigura integritatea documentului pe un termen îndelungat, sugerăm completarea textului „păstrat pe un suport durabil” cu textul „în forma, care ar permite verificarea autenticității semnăturii electronice” sau cu o altă formulare similară. Modificarea are scop să asigure integritatea continuă a documentului, stabilind o restricție împotriva oricăror intervenții tehnice, care ar putea afecta structura originală și funcționalitatea documentului electronic, permițând astfel verificarea autenticității acestuia chiar și după o perioadă îndelungată de timp.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Formularea „până la executarea mandatului” a fost substituită cu formularea „până la încetarea raporturilor contractuale respective”.</p> <p>Proiectul obligă avocatul și avocatul stagiar de a păstra mandatul pe „un suport durabil”.</p> <p>Subliniem că, potrivit art. 320 alin. (2) lit. b) din <i>Codul civil nr. 1107/2002</i>, „un suport durabil” înseamnă orice instrument care permite reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.</p>
Agencia de Guvernare Electronica	16.	<p>Pornind de la faptul că elaborarea proiectului este condiționată de promovarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind forma electronică a mandatului avocatului) (număr unic 454/MJ/2024), subsecvent propunerilor de ordin general expuse în avizul AGE nr.24/3007-97 din 07.06.2024, în calitate de posesor al Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice și al serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), formulăm următoarele propuneri în privința punctelor din proiectul în cauză:</p> <p>1. În al doilea alineat cifra „6¹” să se substituie cu cifra „3¹”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul a fost modificat.</p>

	<p>17. 2. Considerăm că, pentru asigurarea interpretării și aplicării corecte a noilor reglementări, redacția noului pct.3¹ necesită a fi revizuită. Propunem reformularea integrală a punctului respectiv, după cum urmează:</p> <p>„3¹ . Mandatul avocatului și al avocatului stagiar poate fi întocmit în formă de document electronic sau de împuternicire de reprezentare ce se conține în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (în continuare – împuternicire de reprezentare).”</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea comentariile de la pct. 14 din sinteză.</p>
	<p>18. 3. Totodată, pentru integrarea armonioasă a reglementărilor noi în Hotărârea Guvernului nr.158/2013, propunem ca proiectul să fie completat cu următoarele modificări la actul normativ respectiv:</p> <p>Se completează cu pct.7¹ – 7² cu următorul cuprins:</p> <p>„7¹ . Formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar în formă de document electronic conține elementele obligatorii indicate la pct.6 sbp.1) lit.a) – i), sbp.2) lit.a) și a¹) și, respectiv, la pct.7 sbp.1) lit.a) – i), sbp.2) lit.a) și a¹). Mandatul avocatului și al avocatului stagiar întocmit în această formă se semnează prin aplicarea semnăturii electronice calificate de către avocat și client și, după caz, de către avocat stagiar, avocat îndrumător și client.</p> <p>Autenticitatea semnăturilor electronice ale avocatului și, după caz, al avocatului stagiar, precum și al clientului aplicate pe un mandat în formă de document electronic poate fi verificată electronic prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) (https://msign.gov.md).</p> <p>În vederea confirmării împuternicirilor sale în raport cu terții, avocatul sau, după caz, avocatul stagiar are dreptul să prezinte o copie pe suport de hârtie a mandatului în formă de document electronic, care va conține mențiunea despre faptul că este o copie de pe documentul electronic și va fi autentificată (certificată) prin ștampilă.</p> <p>Mandatul în formă de document electronic este păstrat de către avocat sau, după caz, de către avocatul stagiar pe un suport durabil cel puțin până la executarea mandatului.</p> <p>7² . Modelul (șablonul) mandatului avocatului și al avocatului stagiar în formă de împuternicire de reprezentare conține elementele obligatorii indicate la pct.6 sbp.1) lit.b) – i), sbp.2) lit.a) și a¹) și, respectiv, la pct.7 sbp.1) lit.b) – i), sbp.2) lit.a) și a¹).</p> <p>Mandatul avocatului și al avocatului stagiar întocmit în această formă:</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea comentariile de la pct. 14 din sinteză.</p>

	<p>1) se redactează de către avocat și semnează prin aplicarea semnăturii electronice calificate de către acesta și client sau, după caz</p> <p>2) se redactează de către avocatul stagiar și semnează prin aplicarea semnăturii electronice calificate de către acesta, avocat îndrumător și client.</p> <p>În momentul creării mandatului avocatului și al avocatului stagiar în formă de împuternicire de reprezentare în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) acestea i se atribuie de sistemul respectiv un cod unic de identificare complex (alfanumeric), generat în mod aleatoriu.</p> <p>Valabilitatea mandatului avocatului și al avocatului stagiar în formă de împuternicire de reprezentare poate fi verificată electronic în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (https://mpower.gov.md).</p> <p>În vederea confirmării împuternicirilor sale în raport cu terții, avocatul sau, după caz, avocatul stagiar are dreptul să prezinte o versiune PDF a mandatului în formă de împuternicire de reprezentare ce i-a fost acordată, pe care o descarcă pe suport de hârtie din Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice și care conține un identificator electronic unic (cod QR, cod de bare, cod digital).</p> <p>Mandatul în formă de împuternicire de reprezentare se păstrează în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice pentru o perioadă de trei ani după expirarea valabilității sau după revocarea împuternicirii de reprezentare, ulterior urmând a fi arhivat conform legislației. La expirarea termenului de păstrare în Registrul respectiv, împuternicirea de reprezentare este radiată din registru de către Sistemul informațional automatizat „MPower”, cu înregistrarea evenimentelor corespunzătoare.”.</p>	
19.	<p>4. Urmărind scopul proiectului de simplificare a procedurii de contractare a serviciilor de asistentă juridică la distanță, considerăm oportun ca pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.158/2013 să fie completat cu un alineat nou, care să prevadă opțiunea întocmirii în formă de document electronic semnat cu semnătura electronică calificată sau de împuternicire de sau de împuternicire de reprezentare ce se conține în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice și a procurii,</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Ținând cont de comentariile de la pct. 14 din prezenta sinteză, proiectul a fost completat cu propoziția propusă în aviz, fără a se face referire la „împuternicirea de reprezentare”.</p>

		<p>în cazul în care clientul solicită întocmirea acesteia, pornind de la faptul că aceasta va fi valabilă doar dacă se prezintă împreună cu mandatul. Propunem expunerea alineatului respectiv în următoarea redacție:</p> <p>„În cazul în care mandatul avocatului sau al avocatului stagiar au fost întocmite în formă de document electronic sau de împuternicire de reprezentare, procura se întocmește în forma corespunzătoare.”</p>	
Obiecțiile și propuneri recepționate în cadrul avizării repetate			
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	20.	<p>Prin prisma prevederilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, la punctul 1 din proiect, autorul va revizui alineatul al treilea în partea în care se stabilește termenul de păstrare a mandatului.</p>	Precizare
			<p>Termenul de păstrare a mandatului avocatului este reglementat în alineatul al doilea.</p> <p>În acest sens, suplimentar precizăm că, termenul de păstrare a mandatului avocatului în formă electronică este identic cu termenul de păstrare a mandatului avocatului pe suport de hârtie.</p>
Uniunea Avocaților din Republica Moldova	21.	<p>Uniunea Avocaților din Republica Moldova propune excluderea sintagmei „certificată prin ștampilă” și a cuvântului „Ștampila” de la pct. 6 alin. (1) lit. j), pct. 7 alin. (1) lit. k) și din anexele hotărârii Guvernului nr. 158/2013.</p> <p>În argumentarea acestei propuneri, atestăm că, deși Hotărârea de Guvern nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar obligă avocații să certifice prin ștampilă semnătura aplicată pe mandatul avocațial, Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură stipulează la art. 17 alin. (3) și art. 31 alin. (3) că, deținerea ștampilei reprezintă un drept al avocatului/biroului asociat de avocați și nu o obligație.</p> <p>Prin urmare, în unele cauze instanța de judecată sugerează existența unui neajuns în formularea cererii de chemare în judecată, și anume faptul că mandatul avocațial nu conține ștampila avocatului, fie chiar restituie cererea de chemare în judecată.</p> <p>Ținând cont de faptul că este ilegal să se ceară de la avocat executarea unei obligații care contravine legii, constatăm că normele subsecvente ale hotărârii Guvernului nr. 158/2013 nu pot deroga de la cele ale Legii nr.</p>	Se acceptă

		<p>1260/2002 și nu obligă avocatul să dețină o șampilă, ci doar să o aplice atunci când avocatul deține una.</p> <p>Aceeași soluție juridică este prevăzută și la alin. (5) art. 8 al Legii nr. 1260/2002, anume din considerentul că avocatul nu este obligat să dețină o șampilă: „(5) Acțiunile specificate la alin. (4) se certifică prin semnătura și ștampila avocatului, în cazul în care dispune de aceasta, cu indicarea datei și menționarea corespunderii cu originalul.”.</p> <p>Aceste sintagme sunt desuete și prin efectul Legii nr. 160 din 07.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care la Art. XLII., alin. (1) prevede că Guvernul și alte autorități responsabile de reglementarea utilizării ștampilei, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>Mai mult, în contextul în care mandatul avocațial va fi semnat electronic, nu este necesară respectarea exigențelor stipulate la pct. 6 și 7 a hotărârii Guvernului nr. 158/2013, în partea aplicării ștampilei avocatului.</p> <p>De asemenea, propunem substituirea la pct. 4 din proiect a cuvântului „mandantului” cu cuvântul „mandatului”.</p> <p>În procesul de consultare a opiniilor avocaților și avocaților stagiați, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a recepționat opinia avocatului Valentin Fediuc, care se anexează.</p> <p>În considerarea termenului restrâns oferit pentru consultarea opiniei comunității avocaților, Uniunea Avocaților din Republica Moldova vă va remite opiniile avocaților asupra proiectului pe măsura recepționării acestora.</p>	
<p>Avocat Fediuc Valentin</p>	<p>22.</p>	<p>Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului privind modificarea prevederilor despre conținutul mandatului avocatului (excluderea art.81 CPC RM din formular), cred că trebuie să fie introdusă o prevedere tranzitorie, că mandatele existente se vor utiliza pînă la epuizare, totodată, avocatul va putea insera în mandat la cererea clientului/beneficiarului acele împuterniciri care sînt necesare pentru acordarea asistenței juridice.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul proiectului a fost completat cu o prevedere tranzitorie privind utilizarea formularelor mandatului existente.</p> <p>Referitor la a doua propunere, precizăm că avocatul și avocatul stagiar în mandat pot indica la cererea clientului/beneficiarului acele împuterniciri care sunt necesare pentru acordarea</p>

			<p>asistenței juridice. Or, după textul „împuternicirile avocatului sunt_” urmează a fi completat cu toate împuternicirile necesare pentru acordarea asistenței juridice.</p>
<p>Curtea Supremă de Justiție</p>	<p>23.</p>	<p>Pe tot parcursul proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (privind forma electronica a mandatului avocatului), autorul indica că împuternicirile avocatului se confirma prin mandatul avocatului. Astfel, unicul act care atesta împuternicirile avocatului, este mandatul avocatului (fapt acceptat de către autor in sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind forma electronica a mandatului avocatului), pct. 1).</p> <p>Este de menționat ca HG nr. 158/2013 stabilește că împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar in procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedura civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului <u>sau, după caz, in procura întocmită la cererea clientului</u>, in modul stabilit de lege.</p> <p>Atât Legea 1260/2002 (art. 60 alin. (2)) cat și HG nr. 158/2013 (pct. 2), stabilesc că mandatul avocatului este document de strica evidență.</p> <p>Nomenclatorul formularelor tipizate de documente primare cu regim special, aprobat prin HG nr. 294/1998, stabilește că mandatul avocatului este un formular de document primar cu regim special al Ministerului Justiției, iar Instrucțiunea privind evidenta, eliberarea, păstrarea si utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special, stabilește regulile de eliberare, evidenta si completare a acestora.</p> <p>Aparent, introducerea formei electronice a mandatului avocatului, ar impune operarea modificărilor si in HG nr. 294/1998.</p> <p>Având in vedere cele expuse, va informăm ca, avizăm pozitiv si susținem proiectul prezentat, cu luarea in considerare a recomandărilor din prezentul aviz.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Mandatul avocatului și al avocatului stagiar sunt incluse în Anexa nr. 1 din <i>Hotărârea Guvernului nr. 294/1994</i>, în calitate de „formulare tipizate de documente primare conform Legii contabilității”. Stabilirea formei mandatului nu ține de obiectul de reglementare al hotărârii Guvernului menționate.</p> <p>În vederea reglementării detaliilor privind forma electronică a mandatului, a fost promovate modificări la Legea nr. 1260/2002.</p> <p>Drept urmare, operarea modificărilor în <i>HG nr. 294/1998</i> nu este oportună.</p>